

Turkiska funderingar

Vi satt i bastun i simhallen i Östra centrum. Badkastarens plats stod tillfälligtvis tom och togs av en invandrare som visade sig vara riktigt skicklig i denna svåra konst. Inte mer än två skopor i taget, jämnt och försiktigt över alla stenar. Hur kunde jag veta att han var invandrare? Jo, han höll baddräkten på trots att stora skyltar utanför uttryckligen förbjöd detta. Tur nog rubbades friden inte denna gång av någon laglydig landsman och när han noterade att vi talade svenska blev det i stället diskussion om våra språk och historiska erfarenheter.

Som turk var han irriterad över hur Tyskland ignorerar sin turkisktalande befolkning. Jag beslöt att inte diskutera de historiska skillnaderna mellan tyskturkarna och finlandssvenskarna. Egentligen hade det ju varit intressant. Turkiet är just nu på många sätt i blickfånget. Landets ekonomiska utveckling har redan en tid varit avgjort bättre än de övriga Medelhavsländernas. I senaste numret av *The Economist* uttrycks därför starka förhoppningar om att Turkiets medlemsförhandlingar med EU ska avancera trots att många frågor ännu har olösta.

Sina liberala ideal trogen ser den brittiska journalen det demokratiskt och sekulärt styrda Turkiet som en modell för hur övriga muslimländer i Orienten och andra delar av Asien ska modernisera sina samhällen. Söndagens bombattentat i Istanbul passar inte riktigt in i denna bild. Men allmänt taget har Turkiet avancerat enligt de riktlinjer som utstakades av landets store reformator Kemal Atatürk i början av 1920-talet. Stat och trossamfund lösgjordes från varandra och även om Turkiets nuvarande premiärminister Erdogan gärna profilerar sig som muslim är det alltjämt porträtt av en kostymklädd Kemal Atatürk som pryder butiker och restauranger på olika håll i landet.

De västerländska förhoppningarna om att Turkiet ska hålla fast vid sin modernistiska tolkning av det muslimska kulturarvet bottnar självklart också i militärstrategiska och handelspolitiska överväganden. Turkiets geopolitiska läge har alltid var bra, men frågan är om det inte i dag är centralt rent av i ett globalt perspektiv. Detta ska inte ses enbart mot bakgrunden av erfarenheterna från krigandet i Irak och Afghanistan och krishärdarna i Kaukasien. Som många vet finns det långtgående planer på att exploatera de stora energifyndigheterna runt Kaspiska havet via Turkiet.

Och inte nog med det. Ska man tro den amerikanske framtidsforskaren Georg Friedman kommer Turkiet inom de närmaste decennierna att utvecklas till en av Förenta staternas få verkligt betydande konkurrenter i stormaktspolitiken. I sin mildt sagt självsäkra framtidsvision *The Next 100 Years* (2009) tror Friedman inte ett skvatt på Kina eller Ryssland. I stället kommer det mesta att handla om de flexibelt expansiva och geopolitiskt bäst belägna USA, Japan och Turkiet, som i mitten av detta sekel drabbar samman i nästa världskrig. Friedman vet det exakta datumet för krigets utbrott. Var på alerten den 24 november 2050 ...

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 2.11.2010